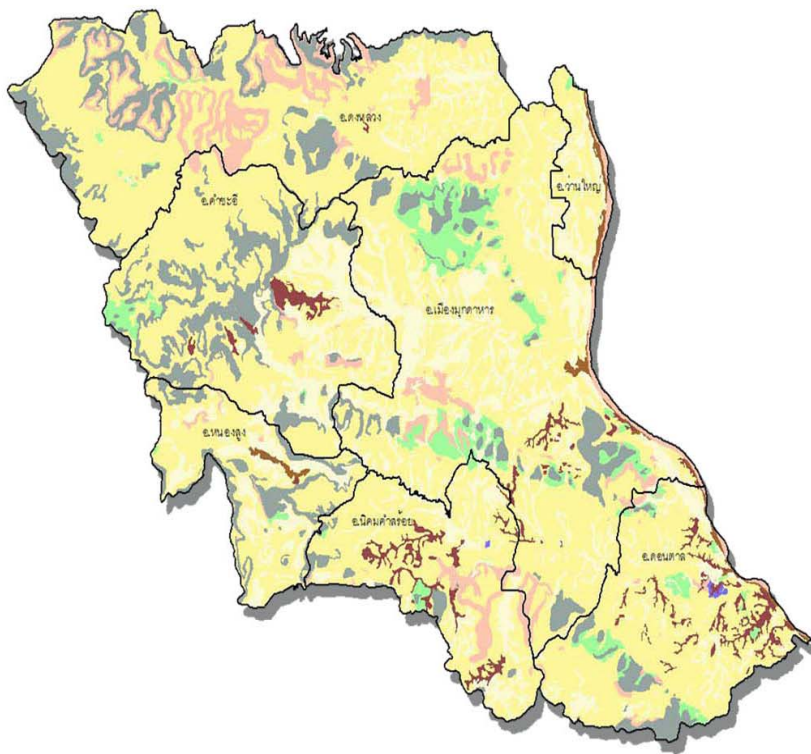

ปัญหาทรัพยากรดิน จังหวัดมุกดาหาร

สำนักสำรวจดินและวางแผนการใช้ที่ดิน
กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
กรกฎาคม 2550

คำนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ทรัพยากรดินจึงนับว่าเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญสำหรับการผลิตทางการเกษตร ยิ่งโดยเฉพาะในสถานการณ์ปัจจุบันที่จำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ความต้องการผลิตผลทางการเกษตรเพิ่มขึ้น กอปรกับการขยายพื้นที่การเพาะปลูกไม่สามารถกระทำได้อีก เกษตรกรจึงจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรดินที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด การพัฒนาคุณภาพที่ดินในพื้นที่ที่มีปัญหาต่อการใช้ประโยชน์ทางการเกษตรให้มีประสิทธิภาพในการผลิตสูงขึ้นจัดเป็นแนวทางหนึ่งในการแก้ไขปัญหานี้

สำนักสำรวจดินและวางแผนการใช้ที่ดินได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพที่ดินที่มีปัญหาในการใช้ประโยชน์ด้านการเกษตรดังกล่าวนี้ จึงได้จัดทำเอกสารปัญหาทรัพยากรดินรายจังหวัดนี้ขึ้น โดยใช้ฐานข้อมูลกลุ่มชุดดินของประเทศไทยร่วมกับเทคโนโลยีด้านสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ นำมาประมวลผลข้อมูลเพื่อแสดงให้เห็นถึงคุณสมบัติและการแพร่กระจายของปัญหาทรัพยากรดินในพื้นที่จังหวัดนั้น ๆ ทางสำนักสำรวจดินและวางแผนการใช้ที่ดินหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารปัญหาทรัพยากรดินฉบับนี้จักเป็นประโยชน์สำหรับเป็นแนวทางในการวางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพที่ดินได้อย่างเหมาะสมต่อไป

(นายชุมพล ลิลิตธรรม)

ผู้อำนวยการสำนักสำรวจดินและวางแผนการใช้ที่ดิน

กรกฎาคม 2550

สารบัญ

	หน้า
ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดมุกดาหาร	1
ปัญหาทรัพยากรดินและการปรับปรุงแก้ไข	2
รูปที่ 1 แผนที่ทรัพยากรดินจังหวัดมุกดาหาร	5
ตารางที่ 1 แสดงเนื้อที่ทรัพยากรดินจังหวัดมุกดาหาร	6
ตารางที่ 2 แสดงเนื้อที่ทรัพยากรดินระดับตำบล จังหวัดมุกดาหาร	7

ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดมุกดาหาร

ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดมุกดาหารเป็นจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตั้งอยู่ระหว่างละติจูดที่ 16 องศา 12 ลิปดา ถึง 16 องศา 52 ลิปดาเหนือ และลองจิจูดที่ 104 องศา 5 ลิปดา ถึง 104 องศา 59 ลิปดาตะวันออก อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครฯ โดยทางรถยนต์เป็นระยะทางประมาณ 680 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดสกลนครและจังหวัดนครพนม
ทิศใต้	ติดต่อกับจังหวัดยโสธรและจังหวัดอำนาจเจริญ
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับจังหวัดกาฬสินธุ์และจังหวัดร้อยเอ็ด

สภาพภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศของจังหวัดมุกดาหารทางทิศเหนือ และทิศใต้เป็นที่ราบสูง ทางทิศตะวันตก มีเทือกเขาภูพานเป็นป่าไม้ บางแห่งเป็นป่าทึบ ส่วนทิศตะวันออกเป็นที่ราบสลับป่าไม้ มีแม่น้ำโขงเป็นเส้นกั้นพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ยาวประมาณ 72 กิโลเมตร

ปัญหาทรัพยากรดินและการปรับปรุงแก้ไข

ดินที่มีปัญหา "Problem soil" โดยทั่วไป มักเกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์ที่ดินในการเกษตร โดยปกติจะไม่สามารถกำหนดลักษณะของดินที่เป็นปัญหาได้แน่ชัด เนื่องจากปัญหาแต่ละชนิดของดินจะขึ้นอยู่กับนำไปใช้ประโยชน์ เช่น ปลูกป่า ทำทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ หรือปลูกพืชเศรษฐกิจ ยิ่งไปกว่านั้น แม้แต่ดินชนิดเดียวกัน แต่ปลูกพืชต่างชนิดกัน ลักษณะปัญหาของดินก็ยังคงแตกต่างกัน

การพิจารณาว่าดินบริเวณดังกล่าวมีปัญหาต่อการเกษตรหรือไม่นั้น สามารถดูได้จากลักษณะและสมบัติของดินที่มีผลต่อการใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ถ้าดินมีลักษณะและสมบัติที่ไม่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตและการให้ผลผลิตของพืชที่ปลูก ทั้งสมบัติทางกายภาพและเคมีก็จัดเป็นดินปัญหาทั้งสิ้น แต่ทั้งนี้อาจมีความรุนแรงของปัญหามากหรือน้อยแตกต่างกัน ดินที่มีลักษณะดังกล่าวได้แก่

1. **ดินทราย (Sandy soils)** หมายถึง ดินมีเนื้อหยาบมาก มีเนื้อดินละเอียดน้อยและช่องว่างในดินขนาดใหญ่ ทำให้ดินมีความสามารถในการดูดซับน้ำและธาตุอาหารได้ต่ำ เกิดมีการสูญเสียธาตุอาหารออกไปจากดินได้ง่าย ที่การยึดเกาะของเม็ดดินมีน้อย ทำให้เกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินและเกิดเป็นร่องกว้างลึก มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำและขาดแคลนน้ำ

การปรับปรุงแก้ไขปัญหาดินทราย

- 1.1 เพิ่มอินทรีย์วัตถุให้กับดิน ใส่ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก
- 1.2 ปลูกพืชตระกูลถั่วคลุมดินแล้วสับกลบ
- 1.3 ปลูกพืชแล้วคลุมดินด้วยพลาสติก ฟางข้าว ใบหญ้าแห้ง เพื่อรักษาความชื้นในดิน
- 1.4 ให้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ให้น้ำแบบหยด การใช้ตุ่มดินเผา ขวดพลาสติกเจาะรูฝังไว้ในดินใกล้ต้นพืชที่ปลูก หรือเกลลอนใส่น้ำแล้วเจาะรูให้น้ำซึมผ่านตลอดเวลา
- 1.5 เลือกลงปลูกพืชทนแล้ง เช่น มันสำปะหลัง หญ้าเลี้ยงสัตว์

2. **ดินตื้น (Shallow soils)** หมายถึง ดินที่มีชั้นขัดขวางและเป็นอุปสรรคต่อการชอนไชของรากพืชเพื่อลงไปหาธาตุอาหารและน้ำในระดับที่ตื้นกว่า 50 เซนติเมตร จากผิวดิน ถ้าพบกระจายที่ผิวดินมากจะเป็นอุปสรรคต่อการไถพรวน

การปรับปรุงแก้ไขปัญหาดินตื้น

- 2.1 ขุดหลุมปลูกให้กว้างกว่าดินธรรมชาติ
- 2.2 ปลูกพืชตระกูลถั่วคลุมดินแล้วสับกลบ
- 2.3 ปลูกพืชแล้วคลุมดินด้วย ฟางข้าว ใบหญ้าแห้ง เพื่อรักษาความชื้นในดิน
- 2.4 ให้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ให้น้ำแบบหยด การใช้ตุ่มดินเผา ขวดพลาสติกเจาะรูฝังไว้ในดินใกล้ต้นพืชที่ปลูก หรือเกลลอนใส่น้ำแล้วเจาะรูให้น้ำซึมผ่านตลอดเวลาเช่นเดียวกับดินทราย
- 2.5 เลือกลงปลูกพืชระบบรากตื้น และพืชทนแล้ง เช่น ปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ และปลูกพืชหลากหลายชนิดผสมผสาน

3. **ดินเปรี้ยวจัด** (Acid sulfate soils) หมายถึง ดินมีปฏิกิริยาดินเป็นกรดรุนแรง อันเนื่องมาจากสารประกอบกำมะถัน ซึ่งจะทำให้เกิดมีสารที่เป็นพิษต่อพืชละลายออกมาจาก ธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืชจะถูกตรึงไว้จนพืชไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ พืชไม่เจริญเติบโตและตายในที่สุด

การปรับปรุงแก้ไขปัญหาดินเปรี้ยวจัด

3.1 ใช้น้ำล้างดิน

3.2 ใส่วัสดุปูนปรับปรุงแก้ไขความเป็นกรดของดิน

3.3 เพิ่มอินทรีย์วัตถุให้กับดิน ใส่ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปลูกพืชตระกูลถั่วคลุมดินแล้วสับกลบ

3.4 ปลูกพืชที่ทนกรดได้ดี เช่น สับปะรด ส้ม กล้วย

4. **ดินเค็ม** (Salt affected soils) หมายถึง ดินที่มีเกลือปะปนอยู่ในดินมาก เมื่อดินขาดน้ำจะทำให้พืชสูญเสียน้ำเหี่ยวเฉาอย่างรวดเร็วและตายในที่สุด

การปรับปรุงแก้ไขปัญหาดินเค็ม

4.1 ใช้น้ำล้างเกลือหรือความเค็มออกจากดิน

4.2 ใช้สารปรับปรุงดิน ได้แก่ ยิบซัม หรือแกลเบส

4.3 เพิ่มอินทรีย์วัตถุให้กับดิน ใส่ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปลูกพืชตระกูลถั่วคลุมดินแล้วสับกลบ

4.4 ปลูกพืชแล้วคลุมดินด้วยพลาสติก ฟางข้าว ใบหญ้าแห้ง เพื่อรักษาความชื้นในดิน

4.5 เลือกรปลูกพืชทนเค็ม เช่น กระถินณรงค์ ยูคาลิปตัส

5. **ดินอินทรีย์** (Organic soils) หมายถึง ดินที่มีชิ้นส่วนของพืชสะสมเป็นชั้นหนาในสภาพน้ำขัง เมื่อนำมาใช้ประโยชน์โดยการระบายน้ำออกไป ชิ้นส่วนพืชจะแห้งและยุบตัวมาก ทำให้พืชที่ปลูกล้มง่ายและดินเป็นกรดรุนแรงมาก ซึ่งในฤดูแล้งจะตีไฟง่ายและครุกรุ่นในชั้นล่างพร้อมที่จะลุกเป็นไฟไหม้ได้ตลอดเวลา

การปรับปรุงแก้ไขปัญหาดินอินทรีย์

5.1 ใส่วัสดุปูนปรับปรุงแก้ไขความเป็นกรดของดิน

5.2 ปลูกพืชที่ทนกรดได้ดี เช่น ปาล์มน้ำมัน หมากแดง หรือใส่ปูน (โดโลไมท์) ปรับปรุงดิน ถ้าดินเป็นกรดจัดมาก

6. **ดินในพื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน** (Slope complex) หมายถึง พื้นที่ที่มีความลาดชันสูงมากกว่า 35 เปอร์เซ็นต์ ทำให้พื้นที่เกษตรกรรมเกิดการสูญเสียหน้าดินได้ง่ายและรุนแรง ขาดแคลนน้ำและเสี่ยงต่อการถล่มของดิน

การปรับปรุงแก้ไขปัญหาดินในพื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน

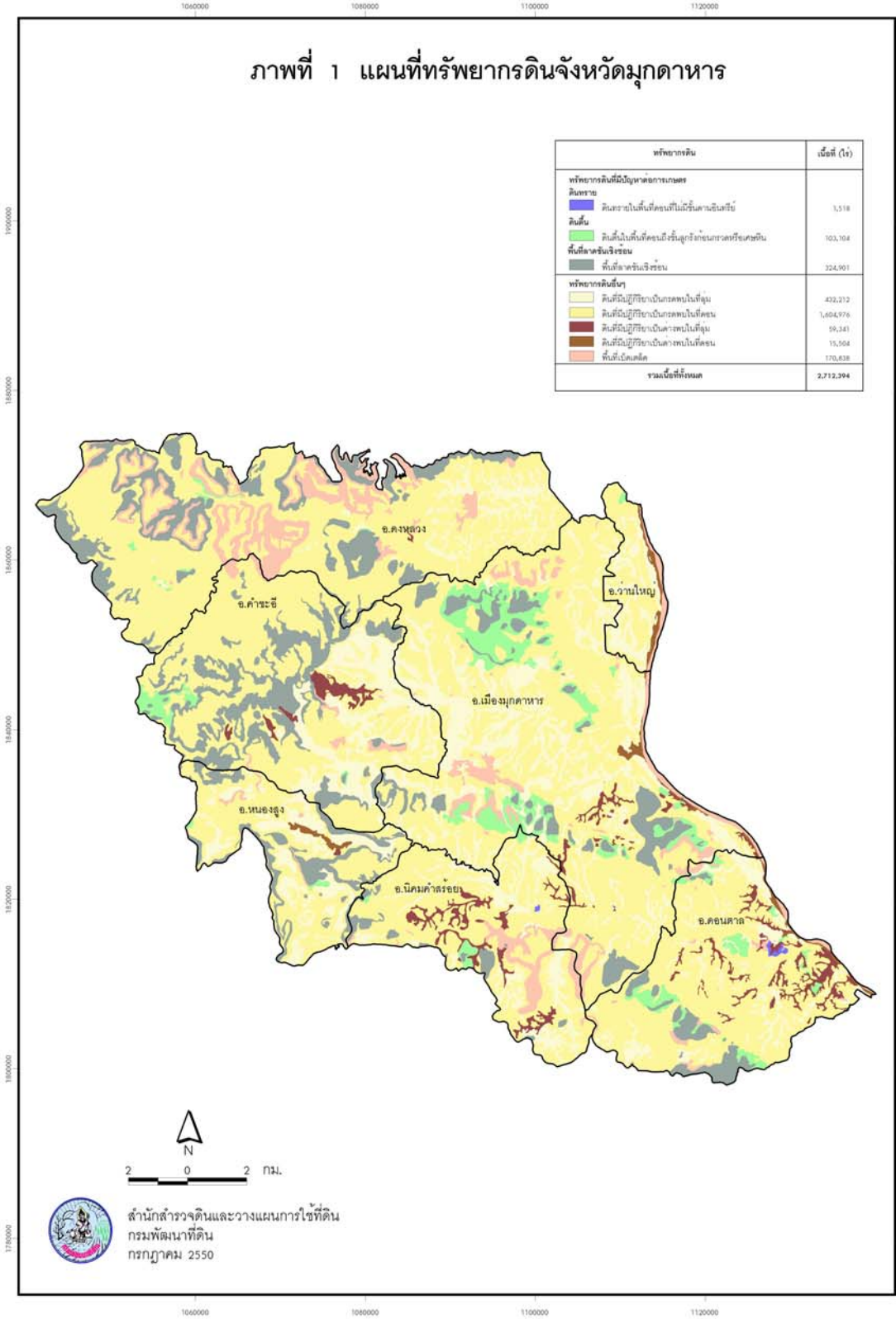
6.1 จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยใช้มาตรการทางพืชและวิธีกล ยกตัวอย่างเช่น ทำแนวคันดินเป็นขั้นบันได ทำการไถพรวนปลูกพืชตามแนวระดับ ปลูกหญ้าแฝกขวางแนวตามขั้นบันไดดิน

6.2 ปลูกพืชตระกูลถั่วคลุมดินเพื่อป้องกันการชะล้างหน้าดินและเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้กับดิน

จากการนำฐานข้อมูลกลุ่มชุดดินร่วมกับเทคโนโลยีสารสนเทศภูมิศาสตร์(GIS)ทำการประมวลผลข้อมูลจำแนกทรัพยากรดินของจังหวัดมุกดาหาร ตามแต่ที่ลักษณะและสมบัติประจำกลุ่มชุดดิน พบว่าทรัพยากรดินในจังหวัดมุกดาหารมีการแพร่กระจายดังแสดงในแผนที่ (รูปที่ 1) จากแผนที่แสดงให้เห็นว่าจังหวัดมุกดาหารมีเนื้อที่ทรัพยากรดินที่มีปัญหาต่อการเกษตร 429,523 ไร่ เนื้อที่ทรัพยากรดินอื่นๆ และพื้นที่เบ็ดเตล็ด 2,282,871 ไร่ รายละเอียดดังแสดงใน ตารางที่ 1

เมื่อใช้กระบวนการด้านสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) นำฐานข้อมูลทรัพยากรดินในพื้นที่จังหวัดมุกดาหารมาซ้อนทับด้วยฐานข้อมูลขอบเขตการปกครอง ก็จะสามารถคำนวณเนื้อที่การแพร่กระจายทรัพยากรดินของจังหวัดมุกดาหารเป็นรายตำบลได้ ดังแสดงใน ตารางที่ 2

ภาพที่ 1 แผนที่ทรัพยากรดินจังหวัดมุกดาหาร

ตารางที่ 1 แสดงเนื้อที่ทรัพยากรดินจังหวัดมุกดาหาร (จำแนกตามลักษณะประจำกลุ่มชุดดิน)

ทรัพยากรดิน	เนื้อที่ (ไร่)
ทรัพยากรดินที่มีปัญหาต่อการเกษตร	
ดินทราย ดินทรายในพื้นที่ดอนที่ไม่มีชั้นดานอินทรีย์	1,518
ดินตื้น ดินตื้นในพื้นที่ดอนถึงชั้นลูกรังก่อนกรวดหรือเศษหิน	103,104
พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน	324,901
ทรัพยากรดินอื่นๆ	
ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	432,212
ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	1,604,976
ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นด่างพบในที่ลุ่ม	59,341
ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นด่างพบในที่ดอน	15,504
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	170,838
รวมเนื้อที่ทั้งหมด	2,712,394

ตารางที่ 2 แสดงเนื้อที่ทรัพยากรดินระดับตำบล จังหวัดมุกดาหาร

อำเภอ	ตำบล	ทรัพยากรดิน	เนื้อที่ (ไร่)
อ.คำชะอี	ต.คำชะอี	ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	87,540
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	12,395
		ดินต้นในพื้นที่ดอนถึงชั้นลูกรังก่อนกรดหรือเศษหิน	8,553
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นด่างพบในที่ลุ่ม	2,664
		พื้นที่เบ็ดเตล็ด	477
		พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน	46,770
	ต.คำบก	ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	14,946
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	9,397
		ดินต้นในพื้นที่ดอนถึงชั้นลูกรังก่อนกรดหรือเศษหิน	347
		พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน	6,504
	ต.น้ำเที่ยง	ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	17,140
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	8,503
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นด่างพบในที่ลุ่ม	365
		พื้นที่เบ็ดเตล็ด	1,877
		พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน	938
	ต.บ้านค้อ	ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	46,800
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	6,106
		พื้นที่เบ็ดเตล็ด	3,113
		พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน	11,078
	ต.บ้านซ่ง	ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	12,630
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	6,023
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นด่างพบในที่ลุ่ม	121
		พื้นที่เบ็ดเตล็ด	1,757
		พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน	695
ต.บ้านเหล่า	ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	54,900	
	ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	5,195	
	ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นด่างพบในที่ลุ่ม	6,943	
	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	781	
	พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน	19,980	
ต.โพนงาม	ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	12,852	

อำเภอ	ตำบล	ทรัพยากรดิน	เนื้อที่ (ไร่)	
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	11,710	
		พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน	7,641	
	ต.หนองเอี่ยน	ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	3,411	
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	6,851	
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นด่างพบในที่ลุ่ม	922	
		พื้นที่เบ็ดเตล็ด	143	
	ต.เหล่าสร้างถ่อ	ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	12,838	
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	7,321	
	อ.ดงหลวง	ต.กกตูม	ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	164,036
			ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	484
ดินต้นในพื้นที่ดอนถึงชั้นลูกรังก้อนกรวดหรือเศษหิน			2,555	
พื้นที่เบ็ดเตล็ด			28,362	
พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน			55,820	
ต.ชะโนดน้อย		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	29,983	
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	10,845	
		พื้นที่เบ็ดเตล็ด	490	
		พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน	815	
ต.ดงหลวง		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	31,773	
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	6,781	
		พื้นที่เบ็ดเตล็ด	11,152	
		พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน	9,960	
ต.พังแดง		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	82,006	
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	1,407	
		ดินต้นในพื้นที่ดอนถึงชั้นลูกรังก้อนกรวดหรือเศษหิน	167	
		พื้นที่เบ็ดเตล็ด	42,343	
		พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน	28,548	
ต.หนองแคน		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	44,936	
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	3,854	
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นด่างพบในที่ลุ่ม	313	
		พื้นที่เบ็ดเตล็ด	1,664	
		พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน	5,707	

อำเภอ	ตำบล	ทรัพยากรดิน	เนื้อที่ (ไร่)
	ต.หนองบัว	ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	20,755
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	8,807
		พื้นที่เบ็ดเตล็ด	167
		พื้นที่ลาดชันเชิงชัน	2,543
อ.ดอนตาล	ต.ดอนตาล	ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	18,886
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	3,134
		ดินต้นในพื้นที่ดอนถึงชั้นลูกรังก่อนกรวดหรือเศษหิน	1,545
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นด่างพบในที่ดอน	1,593
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นด่างพบในที่ลุ่ม	8,678
		พื้นที่เบ็ดเตล็ด	1,362
	ต.นาสะเม้ง	ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	34,756
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	6,826
		ดินต้นในพื้นที่ดอนถึงชั้นลูกรังก่อนกรวดหรือเศษหิน	282
		ดินทรายในพื้นที่ดอนที่ไม่มีชั้นดานอินทรีย์	1,260
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นด่างพบในที่ดอน	66
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นด่างพบในที่ลุ่ม	5,357
		พื้นที่เบ็ดเตล็ด	712
	ต.บ้านแก้ง	ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	9,853
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	4,158
		ดินต้นในพื้นที่ดอนถึงชั้นลูกรังก่อนกรวดหรือเศษหิน	1,983
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นด่างพบในที่ลุ่ม	73
		พื้นที่เบ็ดเตล็ด	1,432
		พื้นที่ลาดชันเชิงชัน	888
	ต.บ้านบาก	ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	30,492
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	5,174
		ดินต้นในพื้นที่ดอนถึงชั้นลูกรังก่อนกรวดหรือเศษหิน	2,493
ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นด่างพบในที่ลุ่ม		1,027	
พื้นที่เบ็ดเตล็ด		377	
พื้นที่ลาดชันเชิงชัน		8,964	
ต.ป่าไร่	ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	52,415	
	ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	7,440	

อำเภอ	ตำบล	ทรัพยากรดิน	เนื้อที่ (ไร่)	
		ดินต้นในพื้นที่ดอนถึงชั้นลูกรังก่อนกรวดหรือเศษหิน	1,876	
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นต่างพบในที่ลุ่ม	160	
		พื้นที่เบ็ดเตล็ด	2,975	
		พื้นที่ลาดชันเชิงชัน	10,113	
	ต.โพธิ์ไทร	ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	6,043	
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	6,265	
		ดินต้นในพื้นที่ดอนถึงชั้นลูกรังก่อนกรวดหรือเศษหิน	522	
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นต่างพบในที่ดอน	1,893	
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นต่างพบในที่ลุ่ม	2,440	
		พื้นที่เบ็ดเตล็ด	1,286	
	ต.เหล่าหมี	ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	62,465	
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	7,543	
		ดินต้นในพื้นที่ดอนถึงชั้นลูกรังก่อนกรวดหรือเศษหิน	8,788	
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นต่างพบในที่ลุ่ม	2,879	
		พื้นที่เบ็ดเตล็ด	516	
		พื้นที่ลาดชันเชิงชัน	2,740	
	อ.นิคมคำสร้อย	ต.กกแดง	ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	29,741
			ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	4,973
			ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นต่างพบในที่ลุ่ม	4,070
		ต.โชคชัย	ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	14,711
			ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	1,174
ดินต้นในพื้นที่ดอนถึงชั้นลูกรังก่อนกรวดหรือเศษหิน			2,575	
ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นต่างพบในที่ลุ่ม			2,630	
พื้นที่เบ็ดเตล็ด			249	
พื้นที่ลาดชันเชิงชัน			995	
ต.นาออก		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	19,289	
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	6,351	
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นต่างพบในที่ลุ่ม	2,081	
		พื้นที่เบ็ดเตล็ด	5,855	
		พื้นที่ลาดชันเชิงชัน	85	
ต.นาอุดม		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	34,379	

อำเภอ	ตำบล	ทรัพยากรดิน	เนื้อที่ (ไร่)	
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	16,300	
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นด่างพบในที่ลุ่ม	3,159	
		พื้นที่เบ็ดเตล็ด	7,983	
		พื้นที่ลาดชันเชิงชัน	780	
	ต.นิคมคำสร้อย	ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	17,747	
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	3,865	
		ดินต้นในพื้นที่ดอนถึงชั้นลูกรังก่อนกรวดหรือเศษหิน	27	
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นด่างพบในที่ลุ่ม	4,506	
		พื้นที่เบ็ดเตล็ด	5,096	
		พื้นที่ลาดชันเชิงชัน	3,101	
	ต.ร่มเกล้า	ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	23,120	
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	2,275	
		ดินต้นในพื้นที่ดอนถึงชั้นลูกรังก่อนกรวดหรือเศษหิน	314	
		พื้นที่เบ็ดเตล็ด	342	
		พื้นที่ลาดชันเชิงชัน	4,891	
	ต.หนองแวง	ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	27,305	
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	11,554	
		ดินต้นในพื้นที่ดอนถึงชั้นลูกรังก่อนกรวดหรือเศษหิน	1,113	
		ดินทรายในพื้นที่ดอนที่ไม่มีชั้นดานอินทรีย์	255	
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นด่างพบในที่ลุ่ม	1,652	
		พื้นที่เบ็ดเตล็ด	1	
	อ.เมืองมุกดาหาร	ต.กุดแซ่	ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	8,352
			ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	7,110
พื้นที่เบ็ดเตล็ด			198	
ต.คำป่าหลาย		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	70,300	
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	12,825	
		ดินต้นในพื้นที่ดอนถึงชั้นลูกรังก่อนกรวดหรือเศษหิน	16,852	
		พื้นที่เบ็ดเตล็ด	6,947	
		พื้นที่ลาดชันเชิงชัน	10,870	
ต.คำอาฮวน		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	45,678	
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	21,955	

อำเภอ	ตำบล	ทรัพยากรดิน	เนื้อที่ (ไร่)
		ดินต้นในพื้นที่ดอนถึงชั้นลูกรังก่อนกรวดหรือเศษหิน	7,205
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นต่างพบในที่ดอน	103
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นต่างพบในที่ลุ่ม	5,411
		พื้นที่เบ็ดเตล็ด	373
		พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน	9,677
	ต.ดงมอน	ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	34,007
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	6,392
		ดินต้นในพื้นที่ดอนถึงชั้นลูกรังก่อนกรวดหรือเศษหิน	2,875
		พื้นที่เบ็ดเตล็ด	41
		พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน	4,982
	ต.ดงเย็น	ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	91,542
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	13,729
		ดินต้นในพื้นที่ดอนถึงชั้นลูกรังก่อนกรวดหรือเศษหิน	553
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นต่างพบในที่ลุ่ม	1,462
		พื้นที่เบ็ดเตล็ด	7,673
		พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน	10,260
	ต.นาสีนวน	ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	16,588
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	7,854
		ดินต้นในพื้นที่ดอนถึงชั้นลูกรังก่อนกรวดหรือเศษหิน	5,926
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นต่างพบในที่ดอน	1,147
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นต่างพบในที่ลุ่ม	2,105
		พื้นที่เบ็ดเตล็ด	8,132
		พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน	11,829
	ต.นาโสก	ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	50,015
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	23,734
		ดินต้นในพื้นที่ดอนถึงชั้นลูกรังก่อนกรวดหรือเศษหิน	11,840
		พื้นที่เบ็ดเตล็ด	12,511
พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน		7,416	
ต.บางทรายใหญ่	ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	26,071	
	ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	12,504	
	ดินต้นในพื้นที่ดอนถึงชั้นลูกรังก่อนกรวดหรือเศษหิน	1,637	

อำเภอ	ตำบล	ทรัพยากรดิน	เนื้อที่ (ไร่)
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นด่างพบในที่ดอน	172
		พื้นที่เบ็ดเตล็ด	1,791
		พื้นที่ลาดชันเชิงชัน	360
	ต.บ้านโคก	ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	25,223
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	22,028
		ดินต้นในพื้นที่ดอนถึงชั้นลูกรังก่อนกรวดหรือเศษหิน	16,178
		พื้นที่เบ็ดเตล็ด	234
		พื้นที่ลาดชันเชิงชัน	3,678
	ต.ฝั่งแดง	ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	6,733
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	10,586
		พื้นที่เบ็ดเตล็ด	60
	ต.โพทรวาย	ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	39,767
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	14,957
		ดินต้นในพื้นที่ดอนถึงชั้นลูกรังก่อนกรวดหรือเศษหิน	1,957
		พื้นที่เบ็ดเตล็ด	1,637
	ต.มุกดาหาร	พื้นที่ลาดชันเชิงชัน	704
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	30,278
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	13,053
		ดินต้นในพื้นที่ดอนถึงชั้นลูกรังก่อนกรวดหรือเศษหิน	3,030
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นด่างพบในที่ดอน	2,487
		พื้นที่เบ็ดเตล็ด	1,232
ต.ศรีบุญเรือง	พื้นที่ลาดชันเชิงชัน	791	
	ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	1,875	
	ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	1,991	
	ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นด่างพบในที่ดอน	251	
อ.วานใหญ่	ต.ชะโนด	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	1,667
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	5,738
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	2,776
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นด่างพบในที่ดอน	1,187
	ต.ดงหมู	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	964
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	6,186

อำเภอ	ตำบล	ทรัพยากรดิน	เนื้อที่ (ไร่)	
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	173	
		ดินต้นในพื้นที่ดอนถึงชั้นลูกรังก่อนกรวดหรือเศษหิน	596	
	ต.บางทรายน้อย	ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	5,152	
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	7,835	
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นต่างพบในที่ดอน	783	
		พื้นที่เบ็ดเตล็ด	814	
	ต.ปงขาม	ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	8,904	
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	6,712	
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นต่างพบในที่ดอน	1,762	
		พื้นที่เบ็ดเตล็ด	1,817	
	ต.ห้วยน้ำใหญ่	ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	10,768	
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	6,189	
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นต่างพบในที่ดอน	946	
		พื้นที่เบ็ดเตล็ด	1,695	
	อ.หนองสูง	ต.โนนยาง	ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	41,683
			ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	11,963
ดินต้นในพื้นที่ดอนถึงชั้นลูกรังก่อนกรวดหรือเศษหิน			392	
ดินทรายในพื้นที่ดอนที่ไม่มีชั้นดานอินทรีย์			3	
ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นต่างพบในที่ดอน			208	
พื้นที่เบ็ดเตล็ด			1,521	
พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน			9,965	
ต.บ้านเป้า		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	11,769	
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	6,431	
		ดินต้นในพื้นที่ดอนถึงชั้นลูกรังก่อนกรวดหรือเศษหิน	33	
		พื้นที่เบ็ดเตล็ด	591	
		พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน	5,847	
ต.ภูวง		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	6,999	
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	6,992	
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นต่างพบในที่ดอน	1,149	
	ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นต่างพบในที่ลุ่ม	323		
	พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน	7,195		

อำเภอ	ตำบล	ทรัพยากรดิน	เนื้อที่ (ไร่)
	ต.หนองสูง	ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	3,843
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	5,254
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นด่างพบในที่ดอน	1,560
		พื้นที่เบ็ดเตล็ด	1
		พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน	1,799
	ต.หนองสูงใต้	ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	34,208
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	12,282
		ดินต้นในพื้นที่ดอนถึงชั้นลูกรังก่อนกรวดหรือเศษหิน	891
		พื้นที่เบ็ดเตล็ด	117
		พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน	9,563
	ต.หนองสูงเหนือ	ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ดอน	5,547
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นกรดพบในที่ลุ่ม	4,178
		ดินที่มีปฏิกิริยาเป็นด่างพบในที่ดอน	197
		พื้นที่เบ็ดเตล็ด	309
		พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน	407
รวมเนื้อที่ทั้งหมด			2,712,394

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

1. นายชุมพล ลิลิตธรรม	ผู้อำนวยการสำนักสำรวจดินและวางแผนการใช้ที่ดิน
2. นายวุฒิชชาติ สิริช่วยชู	ผู้เชี่ยวชาญด้านสำรวจจำแนกดิน
3. นายภูษิต วิวัฒน์วงศ์วนา	หัวหน้าส่วนมาตรฐานการสำรวจจำแนกดินและที่ดิน

คณะทำงาน

1. นางสาวบุญประคับ	ส่วนมาตรฐานการสำรวจจำแนกดินและที่ดิน
2. นายสมศักดิ์ สุขจันทร์	ส่วนมาตรฐานการสำรวจจำแนกดินและที่ดิน
3. นางชนิษฐศรี ชุ่มตระกูล	ส่วนมาตรฐานการสำรวจจำแนกดินและที่ดิน
4. นางสาวสุมิตรา วัฒนา	ส่วนมาตรฐานการสำรวจจำแนกดินและที่ดิน
5. นางสาวบำรุง ทวีพยม	ส่วนมาตรฐานการสำรวจจำแนกดินและที่ดิน
6. นางสาวศรีัญญา หน่อแก้ว	ส่วนมาตรฐานการสำรวจจำแนกดินและที่ดิน
7. นางสาวพัชรินทร์ ยังยิ้ม	ส่วนมาตรฐานการสำรวจจำแนกดินและที่ดิน
8. นายรุจกานิต พุฒิเทพนรินทร์	ส่วนมาตรฐานการสำรวจจำแนกดินและที่ดิน
9. นางสาวศรณีย์ วรวงษ์	ส่วนมาตรฐานการสำรวจจำแนกดินและที่ดิน
10. นางสาวภัศรา พรหมประศรี	ส่วนมาตรฐานการสำรวจจำแนกดินและที่ดิน